

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

21.10.2013 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

[Вестник Стандарт](#)

✓ Бизнесът срещу Адемов за минималната заплата

Бизнесът се обяви против предложената от социалния министър Хасан Адемов формула за осъвременяване на минималната заплата. Работодателските организации не приемат критерия най-ниското месечно възнаграждение да е между 35 и 55% от средното за страната. "Това е прекалено висока горна граница. Като се добавят и парите за прослужено време, може да се стигне до 60% от средната заплата, което го няма никъде по света", коментира Васил Велев, председател на АИКБ. В някои сектори пък имало опасност минималната заплата да се изравни със средната. Работодателските организации вече заявиха, че според тях най-доброто съотношение е най-ниското месечно възнаграждение да не надхвърля 40% от средното. Ръстът на доходите да зависи от ръста на brutния вътрешен продукт и на производителността на труда, предлагат от АИКБ. Адемов пък предлага минималната заплата да се индексира всяка година с ръста на инфлацията, като не трябва да пада под линията на бедност от 241 лева.

[investor.bg](#)

✓ Минималната заплата ще зависи от средната и от инфлацията

Министърът на труда Хасан Адемов предлага нов механизъм за ежегодно актуализиране на минималното възнаграждение

Размерът на минималната работна заплата да бъде обвързан с размера на средната заплата за страната, с инфлацията за съответната година и с линията на бедност. Този механизъм за ежегодно актуализиране на минималната работна заплата предлага министърът на труда и социалната политика Хасан Адемов, съобщи БНР.

Предложението ще бъде внесено за разглеждане в Националния съвет за тристранно сътрудничество следващата седмица. Новият размер ще влиза в сила в началото на всяка година, като правителството ще определя месечен и почасов размер на минимално заплащане.

Новият механизъм

Механизмът предвижда размерът на минималното възнаграждение да не бъде по-малък от 35 процента от средната работна заплата за последното тримесечие, за което има статистически данни, както и да не надвишава 55 процента от него.

Чистият размер на минималното възнаграждение, след удържането на данъци и осигуровки, не може да бъде по-малък от линията на бедност за страната, пише още в предложението.

Месечният размер на минималната заплата ще бъде умножаван по индекса на потребителските цени за съответната година спрямо предходната.

В проекта на социалното министерство се предлага до 30 ноември на текущата година социалният министър да внесе за разглеждане съвместен проект за новия размер на заплатата, който да е консултиран с бизнеса и синдикатите.

От началото на 2014 година минималната заплата става 340 лева. В предизборната си кампания БСП обеща минимална работна заплата от 450 лева в края на управленския мандат.

Още в началото на мандата Адемов даде заявка, че в механизма за минималната работна заплата ще има индикатори и критерии, като инфлацията, линията на бедността и средната работна заплата, защото тези „критерии са измерими и така правителствата няма да се изкушават да променят плановете за минималната работна заплата“.

Изчерпал се е моделът на минималната работна заплата и начинът, по който се формира и договаря в България?

Това е тема, която отдавна се дискутира в общественото пространство. Според експерти правилният подход е да се търси промяна, базирана на икономическа обосновка, защото досега заплатата се формира административно.

„От десет години насам за първи път се търси промяна, базирана на икономическа обосновка, защото досега административното формиране на МРЗ се подчиняваше на волята на финансовия министър. Включването на критерии като инфлация и средна заплата, превръщат механизма за формиране на МРЗ не просто в предизборен инструмент, а в инструмент, зависещ от икономиката“, смята **Иван Нейков**. Новият механизъм ще даде възможност да се прогнозира какво ниво може да достигне минималната заплата през годините. Предложението е в правилна посока и първа стъпка в правилната политика по доходите, смята той.

Според **синдикатите** е справедливо минималното възнаграждение да се вмести между линията на бедност и средната работна заплата. Но определят диференциацията на базата на минималните осигурителни прагове като по-съвършен модел за оценяване на труда.

От **Българската стопанска камара** смятат, че минималната заплата трябва да се диференцира по три признака – по браншове, по сектори и по големина на бизнеса.

От **Асоциацията на индустриалния капитал** предлагат държавата да определя минималната заплата само в бюджетната сфера, а за частния сектор договарянето ѝ да бъде в ръцете на бизнеса.

Принципната позиция на **икономисти** е, че минималната работна заплата въобще трябва да бъде премахната. Основният им аргумент е, че тя способства за сегментацията на пазара на труда, ощетява наетите и ограничава заетостта.

vesti.bg

✓ **Предлагат механизъм за актуализиране на минималната заплата**

Диапазонът, в който ще се определя тя, е от 35 до 55 процента от средната работна заплата за страната

Размерът на минималната работна заплата ще бъде обвързан с размера на средната за страната работна заплата, с линията на бедността и с инфлацията за съответната година.

Това предвижда предложение на социалното министерство за реда и критериите, по които да се актуализира размерът на минималното възнаграждение, съобщава **БНР**.

То ще бъде внесено за разглеждане в Националния съвет за тристранно сътрудничество.

Новият размер ще влиза в сила в началото на всяка година, като правителството ще определя месечен и почасов размер на минималната работна заплата.

Синдикатите смятат, че е справедливо минималното възнаграждение да се вмести между линията на бедност и средната работна заплата, но определят диференциацията на базата на минималните осигурителни прагове като по-съвършен модел за оценяване на труда.

От **Българската стопанска камара** смятат, че минималната заплата трябва да се диференцира по три признака – по браншове, по сектори и по големина на бизнеса.

От **Асоциацията на индустриалния капитал** предлагат държавата да определя минималната заплата само в бюджетната сфера, а за частния сектор договарянето ѝ да бъде в ръцете на бизнеса.

След като предишният финансов министър Симеон Дянков отхвърли предложения от министър Тотю Младенов механизъм за определяне размера на минималната работна заплата, сега предложението се внася от министър Хасан Адемов.

Механизмът предвижда размерът на минималната заплата да е месечен, като не трябва да бъде по-малък от 35 процента от средната работна заплата за последното тримесечие, за което има статистически данни, както и не може да надвишава 55 процента от този размер.

Чистият размер на минималното възнаграждение, след удържането на данъци и осигуровки, не може да бъде по-малък от линията на бедност за страната,

пише още в предложението.

Месечният размер на минималната заплата ще бъде умножаван по индекса на потребителските цени за съответната година спрямо предходната, и това ще бъде третият показател, според който ще се определя окончателният размер на минималното възнаграждение.

В проекта на социалното министерство се предлага до 30 ноември на текущата година социалният министър да внася за разглеждане съвместен проект за новия размер на заплатата, който да е консултиран с бизнеса и синдикатите.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Капитал](#)

✓ **Йордан Цонев: Без икономически растеж няма финансова стабилност**

Председателят на бюджетната комисия в парламента пред "Капитал"

Как в условията на все още слаба икономика управляващите ще балансират между желанието за повече социални разходи и необходимостта да се запази финансовата дисциплина?

Българската икономика наистина е в най-тежката си година от началото на кризата. Първите две тримесечия тя се движи на ръба на рецесията. И това е най-големият проблем пред страната. Извеждането на икономиката на пътя на растежа е най-важната задача на правителството. Това предизвикателство ще намери адекватно решение в бюджета за 2014 г.

Прогнозната макропрограма предвижда следните параметри: икономически растеж – 1.8%; бюджетен дефицит – 1.8%; инфлация – 1.8%; приходи по КФП – 37.8% от БВП (малко под 31.0 млрд. лв.); разходи – 39.6% от БВП (около 32.4 млрд. лв.), в т.ч. и вноската в ЕС. В тази финансова рамка ние извеждаме три приоритета – икономически растеж и развитие на регионите, социална ангажираност и образование. Но контекста на въпроса ви е много важен, защото около него ще се развива дебатът по бюджета и основните критики както на опозицията, така и на една част от най-десните икономисти (с цялата условност на това определение). А контекстът е: вече седма година бюджетът генерира дефицит и това не заплашва ли толкова трудно постигнатата финансова стабилност. Простият отговор е да, още повече че правителството на ГЕРБ стопи фискалния резерв и сега бюджетния дефицит се финансира с нов дълг, което пък влошава и друг индикатор на финансовата стабилност – съотношение ДЪЛГ:БВП.

Истинският отговор обаче е по-сложен. Финансовата стабилност е доста по-сложно понятие от маастрихтските критерии.

Аз смятам, че липсата на растеж и ниските доходи са много по-голяма заплаха за финансовата стабилност от бюджетния дефицит. Дефицит, насочен към мерки за растеж и увеличаване на доходите, може да се окаже продуктивна бюджетна мярка. И все пак той трябва да се поддържа в рамките на 2-3% от БВП. Не може да има финансова стабилност без икономически растеж. А начинът да се поддържа и подобрява балансът между приходите и растящите социални разходи е да се правят реформи.

В кои сфери планирате да бъдат тези реформи?

Първата е административната реформа. Искаме да осмислим цялата архитектура на административните звена и там, където те се дублират - да бъдат закрити. Там, където могат да се слоят - да се обединят. Там, където има назначени излишни хора - да бъдат съкратени. До месец-два ще имаме решение как ще върви този процес.

Другата реформа е в здравната система, която поглъща огромен ресурс. Само ще дам един пример - преди да започнем реформата, по времето на кабинета на ОДС всички пари в нея бяха 890 млн. лв. Сега са над 3 млрд. лв. Работещите само в здравната каса са няколко хиляди души повече от работещите тогава. Нямаме усещането, че тези пари са повишили качеството на услугата. До един месец кабинетът ще обяви как ще изглежда тя не на входа, а как ще изглежда до края. Бюджетът също ще има реформиран вид – програмното бюджетиране ще бъде изведено като инструмент за реализиране на трите приоритета.

В началото всяко правителство обявява, че ще прави тези реформи в тези сфери...

Да, най-лошото е не с незапочнатите, а с недовършени реформи. Една незапочната реформа ти дава един неформализиран сектор, на който знаеш недостатъците. Но има реформи, които започнаха и не са довършени. Например реформата в здравеопазването – тя започна със създаването на здравната каса и реформирането на доболничната помощ в края на миналия век и замря там. Причината да се започват реформи и да не се довършват е, че те са непопулярни мерки, които водят до загуба на обществено доверие от този политически субект, който го върши.

Привърженик ли сте на идеята да се изтегли еднократно по-голям дълг с конкретна цел да се реформира даден сектор?

Категорично да. Но до този момент с правителството и партньорите ни от БСП изобщо не сме говорили на тази тема. Предполагам, че и правителството, и колегите се боят от средата, в която работи кабинетът, в която доверието е в дефицит.

Как ще се справите с проблема с ниското доверие и съмненията, че решенията се вземат на базата на безпринципни договори?

Причината за ниското ниво на доверие е много ясна и тя е в резултатите от изборите. От една страна, десните партии останаха извън парламента. Това е един огромен сегмент от избиратели, които останаха без представителство, и те очевидно са недоволни, защото не могат да дадат доверието си на другите партии. От друга страна, парламентът се формира в патова ситуация. Има паритет, при който не може да се формира ясно мнозинство.

При тази ситуация имаше две опции. Да поемем риска да съставим кабинет на малцинството или да отидем веднага пак на избори. Интересът на държавата е тя да бъде стабилизирана в някаква степен и тогава да се мисли за избори. Стабилизацията минава през това да се прокарат приоритетни политики за икономически растеж, да се спре този разпад на държавността, да се регулират пазарните отношения изкривени от монополите, да се направят стъпки в защита на потребителите.

Ние сме опитни политици и знаем какви негативи носи това за партиите. Но така или иначе трябва да се излезе от тази ситуация. Не на последно място сериозен мотив да съставим кабинет и да го поддържаме в условията на дефицит на доверие е да разградим системата, която ГЕРБ изгради. Това е система, която не бива да се повтаря в България като начин на управление.

При тази нестабилност не се ли опасявате, че догодина ви предстои допир с финансовите пазари, които могат да се окажат доста притеснени, ако напрежението продължи?

Освен дефицита през 2014 г. падежира дълг от 1.3 млрд. лв. През 2015 г. са глобалните облигации за 1.5 млрд. лв. и още дълг на вътрешния пазар. Така че ще трябва да се работи на международните финансови пазари по отношение на дълга. В закона за бюджета ще запишем освен таван на дълга и разбивка за всяка операция – за рефинансиране, за финансиране на дефицита, за финансиране на дълга, който падежира в началото на 2015 г. Извън тези неща не се предвижда друг дълг, но и само те са 4.5 млрд. лв.

Стратегията на кабинета за финансовите пазари ще бъде да диверсифицира риска. От тяхна страна в момента е заявено желание да излязат на частния капиталов пазар в Германия с 300 млн. евро по тазгодишния таван на дълга. Другата цел на стратегията ще бъде да коригираме политиката на предишния министър Дянков, който правеше дългови емисии с кратък матуритет. Затова сега за три-четири години се струпват огромни падежи. Ние ще се опитаме дълговите емисии да бъдат 10 и над 10-годишни, за да може да се преразпределят плащанията равномерно.

Откъде очаквате повече приходи за бюджета и къде ще насочите повече разходи? Не се ли боите да наливате средства в неформализирани сектори?

За да избегнем да наливаме средства в неформализирани системи, ние за пръв път правим една много съществена промяна. Това е т.нар. програмно бюджетиране, но изведено на ниво политики. За следващата година вместо сектори ние избираме политики. Това са политиките по трите приоритета: социалната политика, икономически растеж и региони и образование. По тези три приоритета ще бъдат отделени средства в рамките на възможностите на приходната част и на този дефицит. Мисля, че около 650 млн. лв. повече ще бъдат разходите в социалната сфера. Петстотин милиона ще бъдат за растеж и региони и 100 млн. лв. допълнително за образование. Средствата за социална политика са в НОИ и Министерството на труда и социалната политика.

Другите два приоритета обаче са изведени в сметки в Централния републикански бюджет и ще се наричат "Програма за икономически растеж и региони" и "Програма "Образование". Така ние избягваме за финансиране определен сектор, а

финансираме политики за постигане на определени цели. При това на конкурентен принцип. Защото по тези програми ще могат да кандидатстват с проекти, както министерствата, така и общините и висшите учебни заведения, БАН, институти, неправителствени организации и т.н. Критериите за оценка на проектите се подготвят и ще бъдат ясно разписани. Между другото на този принцип са и европейските програми – те финансират определени политики.

Как ще се управляват тези средства и кой ще контролира изпълнението на проектите?

Все още уточняваме механизмите на управление, но категорично ще търсим прозрачност и ясни критерии за избор на проекти. Прозрачността ще постигнем, като включим в управлението на процеса представители на работодателските организации, профсъюзите, неправителствените организации и гражданското общество. А за програма "Образование" – представители на различни съсловни организации. Бих могъл да кажа някои критерии за избор на проекти по първата – Програма "Икономически растеж и региони" – принос за икономически растеж, брой нови работни места, принос за развитие на даден регион, увеличаване на доходи и т.н.

Няма ли това да стане за сметка на намаляване на средствата в други сектори?

Ограничени са капиталовите разходи на отделните министерства, за да се извлече ресурс. На тях им са оставени пари само по дейностите, които осъществяват и по финансирането на европейските програми, за които отговарят.

Няма ли риск през първата година при този механизъм да се окаже, че няма достатъчно проекти?

Винаги има такъв риск. Вече има съпротива от страна на отделните министерства. Така че първо трябва да се преодолее този проблем. Но при всяка реформа е така. Тя е съпроводена с преодоляване на съпротива. Риск има не толкова от липса на проекти, колкото от това как точно ще заработи механизмът на избора на проектите и контролът. Защото в страната има дефицит на средства, не толкова на проекти.

Откъде очаквате да дойдат повече приходи в бюджета?

Предвиждаме ръстът на приходите да бъде до 1% от БВП по консолидираната фискална програма. Има ръст на данъчните приходи, който гледаме да бъде съобразен с очаквания растеж и мерките, които правителството вече е набелязало по отношение на събираемостта. Разчитаме и на съживяването на европейската икономика и на потреблението. Най-важното, на което разчитаме, е подобряването на бизнес средата. Първите мерки - върнатият ДДС и ускореното разплащане, вече дават някакви резултати.

Казвате подобряване на бизнес средата, но в същото време чуждите инвестиции се свиват, а в законодателството се вкарват лобистки текстове.

По отношение на външната среда - чуждите инвестиции се влияят повече от други фактори, отколкото от политическата нестабилност. Но мислите ли, че можем да им предложим политическа стабилност, ако отидем отново на избори? Ако можем да им предложим по-ясна бизнес среда, ще бъде добре. Ако европейската икономика тръгне нагоре, и инвестициите ще се възстановят. Те се влияят повече от това. А по отношение на лобистки текстове конкретизирайте кои имате предвид?

Забраната за продажба на цигари в неспециализирани магазини например. Подкрепяте ли това предложение?

Подкрепям го, защото го направих аз. Не знам защо е изтълкувана като лобистка. Тази поправка няма да бъде включена в пакета законодателни промени. Причината е, че няма готовност да бъде осъществена сега. Но аз ще я предложа следващата година и затова ще си позволя да обясня защо правя това предложение.

Професионалното е по цялото движение на пътя на акцизните стоки да има контрол. Контролът сега, ако има такъв, е до данъчните складове. В момента, в който се освободят от данъчния склад, те се сливат заедно с контрабандните цигари. Започват да се продават на всевъзможни места, в това число и по пазарите, от лицензирани и нелицензирани търговци и контролът върху тях се осъществява само от Агенция "Митници". Тя обаче няма капацитет да проверява в страната. Предложих НАП да се включи към контрола, а не да смени митниците. Така двете приходни агенции ще бъдат в конкуренция и ще се допълват. Ако част от служителите на митниците допускат контрабандата на цигари, тази същата част ли контролира продажбата на тези цигари?

Местата трябва да бъдат редуцирани, за да може да се осъществява контрол. Например на определени места може да се продава само от автомати, на друго място да бъде изобщо забранено, а други да са лицензирани, като например големи вериги, супермакети, бензиностанции. Тук възниква проблем за малките населени места. Очевидно е, че за тях този режим не може да важи. Другото условие в предложението беше за продажбата на тези стоки на съответното място да се води отделен касов документ, тоест, когато данъчните отидат на проверка, да може оборотът от тези стоки да е отделен и да може веднага да се провери. Впрочем ограничения от този вид има в Ирландия, Португалия, Франция.

Кои идеи на партньорите ви по отношение на бюджет и данъчно и осигурително законодателство припознавате и срещу кои сте против?

Подкрепяме една голяма част от социалните идеи на партньорите ни от БСП, особено тези за хората в неравностойно положение и хората, които най-много страдат от кризата.

Ако зависи от ДПС кой данък бихте увеличили и кой бихте намалили?

ДПС е реализирало основните си политики по отношение на данъците още в мандата на тройната коалиция. Ние сме двигателят на намаляването на преките данъци до 10%, както и на неколкочкратното намаляване на осигурителната тежест.

Още при съставянето на кабинета ние заявихме, че непреодолимо условие за подкрепата на ДПС за този кабинет е преките данъци да не се вдигат. Ние няма да подкрепим такива идеи, защото смятаме, че равнището на преките данъци е важно конкурентно предимство на българската икономика.

А за необлагаемия минимум?

Тази мярка е много скъпа и ненужна. В условията на криза и на дефицит на приходи тя ще струва на бюджета между 700 и 800 млн. лв. Голяма част от хората не се нуждаят от тази мярка. Тези които получават добри заплати, няма нужда да имат необлагаем минимум от 340 лв. Но можем да мислим по отношение на хората с най-ниски доходи, които получават

минимална заплата. На тези хора тези 34 лв. (10 % от 340 лв.) са им важни.

Кои от идеите на БСП не приемате?

Не приемаме плоският данък да стане стръмен. Не приемаме идеите за социално подпомагане, което не е таргетирано. Не приемаме да се бавят реформите в основни сектори.

Как се вземат решенията в правителството и между партиите, които го подкрепят - БСП, ДПС и "Атака"?

Много осезаемо се чувства липсата на съвет на коалицията. Това беше орган по време на управлението на БСП, ДПС и НДСВ, който беше изключително работещ, и той не беше нелегитимен от гледна точка на конституцията, както се опитвах да го представя от опозицията тогава. Защото политическите решения се вземат от управляващото тяло на партията - когато управляват две или три партии, трябва да се създаде политически орган между управляващите партии, който да взема политическите решения. Сега няма такъв съвет и работим по тематични групи. Участват обикновено председателите на комисиии в парламента и хора, квалифицирани в тази област. В обсъжданията участва и съответният министър и формираме обща политика. Същото е и с премиера. Ето например аз имам всяка седмица срещи с него и с министъра на финансите.

Участват ли "Атака" в тези формати?

Не, не участват никъде и по никакъв начин. Дори нямаме срещи с тях. Те осигуряват само кворума в парламента, нищо друго. Понеже тази тема много се дискутира, искам да кажа, че "Атака" си имат собствена политика. Те не са за предсрочни избори и не искат ГЕРБ да се върне на власт. Тази тяхна позиция предполага, че те трябва да осигуряват кворума. Ако не го правят, ние сме го казали, отиваме на избори. Но ако "Атака" са обещали на избирателите си, че ГЕРБ няма да се връщат на власт, поведението им е логично.

Правителството може да падне само ако не прави нещата, за които говорим. Ако не подхване важните реформи и не спечели битката с монополите. В последните години в България се създаде изкривен пазар. Естествени монополи и картелни споразумения нарушават конкуренцията, тормозят потребителите и разрушават основите на пазарната икономика.

Това на какво се дължи - на слаби регулатори...

Причините са комплексни - пропуски в законодателството, кризата... Управлението на ГЕРБ концентрира в малко фирми обществените поръчки и на отделни големи формирования и сектори. Регулаторите също не работят ефективно. Известен факт е, че където има монополни цени, те се отклоняват на 30% от пазарните. Над 28 млрд. е оборотът в секторите, в които са естествените монополи или съмнения, че има картелни споразумения. Десет на сто от тях да са монополните цени, това са над 2 млрд. лв., които изтичат от хората и бизнеса през непазарни цени. Конкуренцията трябва да се върне като действащ механизъм в икономиката. Това ще бъде дълга битка и няма да е само на този кабинет, но и на следващите.

Ние ще се постареем в няколко области да регулираме отношенията между тези структури и потребителите, без да се съобразяваме с големите играчи.

Вече дадохте заявка за регулации в банковия сектор. Имате ли вече становище от тях и от БНБ?

Да, получихме тяхното становище и по 90% от предложенията не са съгласни. Изненадан съм от масовото настроение в обществото срещу банките. Не предполагам, че проблемът е толкова дълбок. Обществото приема банките като пазарен диктатор и монополист, а те не са. Очертават се три-четири групи въпроси. Единият проблем е определянето на лихвата и кой да бъде базовият индекс. Ние държим той да бъде един от общоизвестните - LIBOR, EURIBOR и т.н. Банките искат да продължат както досега на база пазарен индекс, да определят променлив своя лихвен процент. Ние не сме съгласни с това. Най-вероятно тук няма да стигнем до разбирателство. Втората група от въпроси са договорите и начинът, по който тези договори се представят и отношенията със самите кредитополучатели.

Много от решенията се вземат едностранно от банките. Ние трябва да въведем ред, за да е ясно за всеки кредитополучател какво получава и какви са условията до края на договора. Третата група са свързани с таксите. Има такси, за които наистина се правят разходи, т.е. предоставя се услуга и трябва да останат. Но не приемаме да има такси, по които се правят разходи, но те са в основния предмет на дейност на банките. Има разход за обслужване на кредит, но за какво е тогава лихвата? Както като отидеш в ресторанта, не плащаш такса готвене. Тук може би ще намерим някакво сближаване на позициите.

Другата група проблеми са свързани с ипотечните кредити. Там трябва да се движим към вече оформената директива за ипотечните кредити в ЕС. Тя още не е приета, но е ясна като принципи. Там е записано, че ако в договора е казано, че кредитополучателят отговаря до размера на ипотеката, това е добре. Ако това не ти е единствено жилище, би трябвало да носиш отговорност, но ако ти е единствено, е добре да отговаряш до размера на ипотеката. Другият сериозен проблем е чл.417 от ГПК, който прави банката привилегирован кредитор да вади изпълнителен лист наравно с държавата. Там има сериозни възражения. Банките държат това да остане.

По този член банките веднага ще ви кажат, че ако тази привилегия отпадне, това ще затлачи с много съдебни дела.

Това е разумен аргумент. Но как ще гарантират, че няма да се злоупотребява, каквито данни има. Бихме се съгласили да остане, ако банките ни предложат регламент, че това повече няма да се случва.

Каква трябва да е регулацията на бързите кредити?

Този сектор е развита в цяла Европа – това не е някакъв криминален сектор. Друг е въпросът, че в България част от този бизнес е криминализиран. Има такъв пазарен сегмент и той трябва да бъде регулиран. Там проблемът не е толкова в лихвения процент, колкото в наказателни лихви и такси. Те трябва да се забранят.

Вторият проблем е капиталът на тези дружества и произходът им. Те имат много ниско изискване за капитал. Той трябва да стане няколко милиона, за да отсее сериозните играчи, от криминалния контингент. Регулацията на този сегмент трябва да бъде поета от БНБ.

Друга ваша инициатива в подобна насока е законът за офшорките. Според юристи предложените промени няма да

имат ефект, може лесно да се заобикалят и не се адресират заварените случаи?

Слабост на законопроекта е и благодаря, че я посочихте. Вече е отстранена и ще затворим тази вратичка. Ще бъдат уредени и заварените случаи. Впрочем законопроектът има и други полета, които трябва да бъдат коригирани между първо и второ гласуване. И ние разчитаме на обществената дискусия, за да го усъвършенстваме.

Редно ли е депутатът Делян Пеевски да бъде сред вносителите на този законопроект и не е ли в конфликт на интереси?

Не смятам, че той е в конфликт на интереси. Щеше да бъде в конфликт на интереси, ако регулацията, която предлага със закон, беше не рестриктивна, а обратното. Ако носеше не прозрачност, а непрозрачност. Мисля че е нормално да участва в предлагането на такъв законопроект.

Ще постигне ли този закон основната си цел – за всеки български бизнес да се знае реалният собственик?

Това е една от целите. Дали ще я постигне? Като човек, който 20 години се занимава със законодателство, имам опита да кажа, че не всеки закон постига крайната си цел. Но ако това е първа стъпка, ако не разсъждаваме в посока, че Цонев и Пеевски са направили закон, за да не стане една работа, а разсъждаваме как да направим така, че да стане, мисля, че ще постигнем голяма част от целите си. А пък после може да го променим и допълним, ако в практиката се види, че има пропуски. Не случайно голяма част от законите са променяни десетки пъти. Така че тази първа стъпка е нужна. Тя е в унисон с европейските и световните тенденции и очаквам подкрепата на обществото, медиите и специалистите да направим закона работещ.

Вестник Капитал Daily

✓ Пенсии 2014: Малки увеличения, платени от бизнеса

Осъвременяването на доходите за старост ще е с 3% от 1 юли

Траен недостиг на пари, малки увеличения на пенсии и други социални плащания, отложени реформи. Това се чете в проекта на бюджета на държавното обществено осигуряване (ДОО) за догодина. Миниатюрните увеличения ще се платят през данъците на работещите фирми и граждани и чрез вдигането на минималния и максималния осигурителен праг. Дефицитът на държавното обществено осигуряване за 2014 г. ще е рекордно висок, като почти докосва 2 млрд. лв. Той ще е около 77 млн. лв. над планирания за тази година, като голямата му част идва от фонд "Пенсии". Всяка година държавата превежда субсидии от бюджета, за да покрие дупката във фонд "Пенсии". Така над половината от него вече от много време се финансира не от осигуровки, а от данъци.

За пенсии през 2014 г. ще отидат общо 8.1 млрд. лв. от бюджета, или 9.9% от брутния вътрешен продукт на страната, който е заложен на 81.58 млрд. лв. Това е увеличение на разходите с 4.7% спрямо сумата, която реално се очаква да бъде изхарчена през тази година (виж. инфографиката).

Да му мислят следващите

С документа се предвижда да се приемат и промени в Кодекса за социално осигуряване (КСО). С една от тях управляващите отлагат падането на тавана на пенсиите с още 5 години до 2019 г., когато 4-годишният им мандат вече ще е свършил. Практика е правителството да използва преходните и заключителните разпоредби на закона за бюджета, за да прави промени в КСО, с които да отлага разходи, най-вече за пенсии. Така например 3 години правителството на ГЕРБ отлагаше осъвременяването на доходите за старост.

Таванът на пенсиите през 2014 г. ще се вдигне от 770 лв. на 840 лв., като остава фиксиран на 35% от максималния осигурителен доход. Той ще стане с 200 лв. по-висок - 2400 лв. Така 15.4 хил. пенсионери ще получават действителния размер на пенсиите, а 37.4 хил. ще продължават да взимат по-малко, отколкото им се полага по данни на Националния осигурителен институт (НОИ).

Таванът трябваше да падне за новоотпуснатите пенсии от началото на следващата година според сега действащата разпоредба на КСО. Това щеше да означава новите 3 хил. пенсионери догодина да получават реалния размер на пенсиите си и щеше да струва 12 млн. лв. Разчетите на НОИ показаха, че премахването на максималния размер за всички пенсионери без изключение би струвало на бюджета 125 млн. лв. допълнително за следващата година.

Всъщност ограничението съществува, за да предпазва бюджета от повече разходи, предвид и без това хроничния дефицит на пенсионната система. Причината е, че хората, които са работили преди 1997 г., могат да изберат три последователни години, през които са били осигурявани за периода от 1982 до 1997 г., и да включат осигурителния си доход от тези години във формулата за пресмятане на пенсиите. Така се създават условия единични пенсии да достигат 10 хил. лв. месечно. Затова всяко правителство има стимул да заобиколи поетия от предишното ангажимент таванът на пенсиите да бъде премахнат.

Пенсиите - с 3% от юли

От проектобюджета става ясно още, че пенсиите ще бъдат увеличени от началото на юли с 3% по швейцарското правило (с 50% от ръста на средния осигурителен доход и 50% от инфлацията). След като няколко поредни години те бяха замразени от правителството на ГЕРБ, а след това - увеличени, за да се навакса натрупаната инфлация от 2009 г. насам, сега управляващите ще върнат индексацията според швейцарското правило, което за следващата година ще струва на бюджета почти 120 млн. лв., показват разчетите.

Минималната пенсия ще нарасне с 4.5 лв. - до 154.5 лв., а социалната - с 3.3 лв. - до 113.3 лв. Така общо разходите за пенсии ще набъбнат с 367 млн. лв. (или 4.7% нагоре). От тях 160.5 млн. лв. ще са необходими, за да се изплати по-високият размер на всички пенсии, които бяха индексирани от 1 април тази година. За да се замрази започнатата от ГЕРБ пенсионна реформа (увеличението на възрастта и стажа за пенсиониране с по 4 месеца всяка година), за една година ще отидат 45.5 млн. лв. Това са над една трета от парите, които биха били необходими, за да падне таванът на пенсиите.

Увеличаването му до 840 лв. ще струва 18 млн. лв. Така средният размер на пенсиите ще достигне почти 308 лв. догодина - с 14 лв. над сумата през тази година, показват разчетите.

Повече пари се предвиждат и за майките. Обезщетението за отглеждане на малко дете ще стане 340 лв. от догодина, колкото ще бъде и минималната работна заплата. Майчинските за втората година вече бяха увеличени веднъж през юли тази година от 240 на 310 лв.

Откъде ще дойдат повече приходи

Малко повече приходи в бюджета на държавното обществено осигуряване - около 23 млн. лв., се очаква да дойдат от увеличението на минималните осигурителни прагове средно с около 2.6%. Ръстът на максималния доход, върху който се плащат данъци, ще донесе още 37 млн. лв. на държавното обществено осигуряване. Общият положителен ефект от тази мярка за бюджета ще е около 100 млн. лв.

За сметка на това разчетите в проектозакона показват, че осигурените ще продължат да намаляват. С около 15 хил. по-малко хора отколкото през тази година ще внасят осигуровки през 2014 г. - това ще правят 2.727 млн. души. Планът за 2013 г. пък беше още по-оптимистичен, но данните към септември показват, че осигурените най-вероятно ще са с около 30 хил. по-малко, отколкото е бил планът за тази година. Тенденцията към спад се наблюдава вече няколко години. Броят им се стопи със 113 хил. между 2011 и 2012 г. Дългосрочните разчети на НОИ показват, че през 2060 г. един осигурен ще издържа един пенсионер, което се дължи основно на застаряването на населението. Здравословното за икономиката съотношение е 2 или 3 осигурени към 1 пенсионер.

Неблагоприятната тенденция, изглежда, се отразява и върху приходите в ДОО, които са основно от осигуровки (без трансферите от републиканския бюджет в размер на 12% за всички осигурени). За догодина се очаква те да бъдат едва с 240 млн. лв. над очакваното за 2013 г. Неизпълнението за тази година вероятно ще бъде около 108 млн. лв., става ясно от доклада към проектобюджета.

Минималната заплата - нагоре в диапазон

Минималната работна заплата (МРЗ) да се актуализира всяка година на базата на размера на средната работна заплата за предходното тримесечие, линията на бедността и инфлацията. Това предвижда проект на постановление на социалния министър Хасан Адемов за реда и критериите за определяне и актуализиране размера на минималната работна заплата за страната, внесен за обсъждане в Националния съвет за тристранно сътрудничество. Според проектопостановлението размерът на минималната заплата трябва да се движи между 35 и 55% от средната заплата за страната през последното тримесечие според статистическите данни. За второто тримесечие на тази година например средната работна заплата за страната е била 799 лв. Това означава, че според проекта МРЗ би трябвало да бъде между 280 и 440 лв. В постановлението обаче не е предвидено да има диференциация по региони. Така например, ако МРЗ стане 440 лв., за Видин тя ще се доближава до средната - 522 лв. за второто тримесечие на годината. В столицата средната заплата е повече от два пъти над тази за Видин - 1105 лв.

При извънредни икономически обстоятелства минималната заплата ще може да се променя още, ако инфлацията надхвърли 10% след последната актуализация. До 30 ноември предходната година министърът на труда ще трябва да предлага новия размер, одобрен от социалните партньори и бизнеса, предвижда още проектът на постановлението. За въвеждането на автоматичен механизъм се говори от доста време и като цяло в Националния съвет за тристранно сътрудничество има консенсус, че такъв трябва да бъде изготвен. Това би прекратило практиката в момента да подлежи на пазарене в тристранката и да е съпроводено от спорове между синдикати и работодатели. През следващата година все пак МРЗ ще бъде 340 лв., както е записано в проектобюджета на ДОО.

Скъпите военни

Възрастта за пенсиониране при военните, която беше въведена от началото на тази година, да се премахне. Така хората под пагон, за да излязат в пенсия, трябва да са работили 27 години, от които две трети в системата. Това гласуваха депутатите от комисията по отбрана в парламента въпреки призивите на социалния министър Хасан Адемов да се ограничи ранното пенсиониране и да се въведе възраст и за полицаите и другите групи (например служителите на ДАНС), които все още се пенсионираха само с изискване за стаж.

Експертите на НОИ очакват, ако законопроектът бъде приет, догодина новите пенсионери да са 800 допълнително, което би струвало 2.7 млн. лв. за цялата година. Това обаче не включва средствата за до 20-те брутни работни заплати обезщетение, на които военните имат право при напускане, и така крайната сметка всъщност ще е по-голяма. Независимо от затрудненото финансово състояние на държавата военните и цивилните в системата на отбраната ще получат и тази година бонуси. Военният министър Ангел Найденов потвърди това намерение в четвъртък, но отказа да даде точна информация, тъй като разчетите още се довършвали, пише Mediapool. По неофициална информация става дума за около 300 лв. на човек, или общо 10 млн. лв.

От Министерството на отбраната (МО) потвърдиха, че икономите са в направление на разходите за "Персонал" в бюджета на ведомството. "В момента се правят разчети и не можем да ви посочим общият размер на финансовите средства за еднократно допълнително възнаграждение за постигнати резултати", пише още в отговора от министерството.

✓ Още щрихи от държавния бюджет

Управляващите мислят да намалят данък лихва с 2 пункта

Държавният бюджет все още не е готов. От него обаче на части излизат малки промени. Първата е, че ще бъдат създадени отделни фондове за регионални проекти и за образование и за финансиране от тях ще се кандидатства на проектен принцип. Другата прясна редакция е, че данъкът върху доходите от лихви ще падне с 2 процентни пункта. За да осигурят средства за новите социални мерки и за двата фонда, управляващите залагат голям ръст на приходите. Според

различни източници завишението варира от 1 млрд. лв. до 1.4 млрд. лв. При разходите за реформи не се чува извън вече поисканото от финансовия министър свиване на работещите в държавната администрация и разходите за издръжка с около 10%. В противоречие на това обаче депутати заговориха за индексирани на бюджетните заплати отново с около 10%.

По отношение на макрорамката тя вече изглежда договорена между БСП и ДПС. Ръстът на икономиката ще е 1.8%, бюджетният дефицит ще е 1.8% и инфлацията ще е 1.8%, съобщи Румен Гечев, който е в работната група.

Новите фондове

Първ за двата фонда съобщи председателят на парламентарната бюджетна комисия Йордан Цонев в интервю за "Капитал". Те ще се наричат "Програма за икономически растеж и региони" и "Програма "Образование". За първата са заделени 500 млн. лв., а за втората 100 млн. лв. Проектите, които ще получават финансиране от тях, ще се избират на конкурентен принцип, като кандидати ще могат да бъдат както министерствата, така и общините и висшите учебни заведения, БАН, институти, неправителствени организации и т.н. Критериите за оценка на проектите все още не са подготвени. "В управлението на процеса ще участват представители на работодателските организации, профсъюзите, неправителствените организации и гражданското общество. А за програма "Образование" – представители на различни съсловни организации", обясни Цонев.

В петък Гечев обясни, че парите за двата фонда ще дойдат от спестеното от съкращенията в администрацията, като оцени сумата на 500-600 млн. лв. Въпросът е дали ще може да се освободи ресурс по този начин, след възраженията на ведомства и синдикати.

Данък лихва

Вместо да го премахне, БСП ще предложи през 2014 г. да се намали с 2 процентни пункта въведените от ГЕРБ 10-процентен данък върху лихвите по депозитите. Те се облагат по настояване на бившия финансов министър Симеон Дянков с аргумента, че са доход както всеки друг. Левицата тогава не го подкрепи, очакваше ниски приходи в бюджета от него и обеща, че ако спечели властта, ще го махне. Още в началото на мандата Георги Кадиев и други финансисти от БСП говореха, че може би ще се махне данъкът за спестявания до 1000 лв. През септември обаче премиерът Орешарски се обяви за запазването на данъка. "Отпадането на данък предполага отпадането на разход, ако ми предложите кой разход да махна, мога да помисля кой данък да махна", коментира тогава премиерът.

Председателят на парламентарната социална комисия Корнелия Нинова (от БСП), която също е в работната група за подготовка на бюджет 2014 г., обяви в петък, че между първото и второто четене на промените в Закона за доходите на физически лица, който предстои да се обсъжда другата седмица на първо четене, ще предложи данък лихва да бъде намален от 10 на 8 процента. Тя обеща стъпката да бъде намалявана всяка година, така че в края на мандата данъкът да бъде премахнат. По думите ѝ аргументът на кабинета е, че приходът е от 90 млн. лв. от данъка за година и бюджетът не може да се лиши от тази сума.

Вестник 24 часа

✓ Минималната заплата не е бомба, която ще срути бюджета

Иван Нейков

Решението да се върже минималната работна заплата с инфлацията е много добро по няколко причини. Първата от тях дори не е толкова икономическа, а по-скоро политическа. На път сме да се откажем от една от грешките на последните 30 години - да определяме минималната работна заплата по "таванния способ" - гледаме в тавана и казваме някаква цифра за минимална работна заплата.

Приемането на предложението на Министерството на труда и социалната политика (макар и още да не е много ясно какво точно се предлага) ще означава, че ще определяме минималната работна заплата на базата на икономически измерими критерии. Така тя ще може да бъде точно прогнозирана, а не да зависи от това кога са следващите избори. Втори много важен момент е как ще бъде направена формулата по същество. Има няколко въпроса, на които тепърва ще се дават отговори - например за връзката между минималната и средната работна заплата, връзката между квалификацията на работниците и минималната работна заплата, връзката между издръжката на живота и минималната работна заплата. В началото на пътя сме, но това е верният път, оттук нататък е въпрос на експертни предложения, които да направят този механизъм работещ.

Няма много точни данни колко души работят на минимална работна заплата, но приблизителните разчети сочат, че това са не повече от 10-15% от заетите в България. Една от причините министърът на финансите да бъде вечно в опозиция на идеята за връзването на минималната работна заплата с инфлацията е, че мине - не мине парламент и някой реши да върже нещо с минималната работна заплата - няма значение какво е то, но така по-лесно ще се изчислява някаква друга категория плащания. И това е много лоша практика, защото в един момент, когато има такова влияние на минималната работна заплата извън труда, тогава необходимото нарастване на минималната работна заплата като цена на труда започва да се подчинява на интересите на бюджета, като се изтъкват аргументи, че в бюджета няма пари за някаква друга сфера - да речем здравеопазването.

Затова другото голямо предизвикателство ще е минималната работна заплата окончателно да бъде отвързана от всички плащания, които нямат връзка с труда. Сега е моментът спешно да се направи преглед кои са плащанията, вързани с минималната работна заплата, и да се даде отговор как те ще продължат - дали ще ги фиксираме на днешното ниво на минималната работна заплата и по-нататък да не зависят от нея, или по някакъв друг механизъм, но трябва да е ясно как.

И този отговор трябва да бъде даден, за да бъде убедено Министерството на финансите, че минималната работна заплата не е бомба със закъснител, която може да срути бюджета.

Нивото на доходите и тенденциите на нарастване или намаляване винаги са били вид канадска борба между работодатели и синдикати, между работодатели и работници.

Естествено е да се очаква да има натиск от заетите върху работодателите за едно увеличаване на заплата - не само на минималната, но и върху всички заплати.

Независимо дали минималната работна заплата ще расте, или не, този натиск винаги съществува. От тази гледна точка е важно да се знае ще се превърне ли минималната работна заплата в инструмент за натиск за повишаване на доходите на хората. От друга страна, почти публична тайна е, че в България минималната работна заплата и нейният ръст се оказват своеобразен инструмент за борба със сивата икономика. Защото една голяма част от хората, които работят на минималната работна заплата, официално получават тази сума, а неофициално трудът им се оценява по-високо. При ръст на минималната работна заплата работодателят ще продължи да отделя толкова пари за труда, колкото е отделял и по-рано. Но просто една по-голяма част от тази цена ще се окаже на светло, и ще се намали частта, която се дава под масата.

[Вестник Сега](#)

✓ **Стив Ханке: Не съм убеден, че икономиката ще нарасне с 1.9%**

В България политическата класа е нефункционираща и почти криминална, твърди професорът по приложна икономика

Искрено се надявам българската икономика да нарасне с 1.9% през следващата година, но изобщо не съм убеден, че това ще се случи. Това заяви пред БНР проф. Стив Ханке, когото свикнахме да наричаме "бащата" на валутния борд у нас. "Просто никой не потвърждава тази прогноза", категоричен е Ханке. Той смята, че бюджетните цели изобщо няма да се постигнат, защото всичко в бюджета за следващата година се моделира според оптимистичната прогноза за ръст от 1.9%, и допълва, че сегашното правителство едва ли ще се справи.

Според професора по приложна икономика от университета "Джон Хопкинс" в Балтимор е безсмислено страната ни да взема заем от половин милиард евро за съживяване на икономиката. В началото на този месец премиерът Пламен Орешарски обяви, че България ще иска 500 млн. евро от Европейската инвестиционна банка за следващия програмен период и че парите ще се ползват за рефинансиране на големи инфраструктурни проекти. Планира се скоро да се изтегли и заем от германска банка за около 360 милиона евро, който да попълни недостига в тазгодишния бюджет. Сам по себе си заемът няма да доведе до сериозни проблеми, защото правителственият дълг е нисък. Има обаче риск да се наруши дисциплината на валутния борд, което било "запазена марка на страната ни", твърди Ханке. Вероятно е и този фактор да бъде включен в оценката на кредитния рейтинг на България, допълва той. Подобни опасения по повод на увеличаването на дълговете на страната изразиха в последните седмици и водещи български икономисти.

Валутният борд и плоският данък са малкото положителни неща, с които страната ни се слави, затова професорът твърди, че те не трябва да бъдат застрашавани. От 1997 г. насам България води политика на финансова дисциплина, а сериозни проблеми с дисциплината е имало при управлението на социалистическите правителства, твърди Ханке.

Той припомни, че напоследък в международната преса се тиражират редица негативни за България данни - че София е водеща столица на корупцията, че България е държавата с най-замърсеният въздух сред останалите държави в ЕС. "Като гледам каква е ситуацията, политическата класа в България е не само нефункционираща, но и почти криминална. Става въпрос за корупция. Гледам лондонското списание "Икономист" от 21 септември и какво да видя - цяла статия за аферата с този Пеевски, вие знаете всичко за нея. Четири дни по-късно госпожа Ханке и аз отидохме в Париж - там взех броя на списанието "Експрес", където пише за аферата с Иван Данов. Всъщност погледнах сайта на правителството преди няколко дни и видях, че този човек все още е министър. Той, който е измамил френското правителство, а "Експрес" публикува документи за това. Това е почти смайващо!", казва Ханке.

[economynews.bg](#)

✓ **Над 13 млрд.лв е държавният ни дълг**

Номиналният размер на държавния дълг в края на 2012 г. възлиза на 13 673,6 млн. лв., от които 8692,6 млн. лв. външен и 4981,0 млн. лв. вътрешен дълг. Това се посочва в Годишния обзор на държавния дълг за 2012 г., който е публикуван на Интернет страницата на Министерство на финансите. В номинално изражение държавният дълг бележи нарастване с 2044,4 млн. лв. в сравнение с нивото, регистрирано в края на 2011 година. Основният фактор за нарастването на дълга е емитирането през годината на 5-годишни бенчмаркови еврооблигации на международните капиталови пазари (МКП) в обем от 950 млн. евро за осигуряване изплащането на глобалните облигации, деноминирани в евро, с падеж през януари 2013 година. В края на 2012 г. делът на държавния дълг е 17,6% от БВП, което представлява нарастване с 2,1 пр.п. спрямо отчетеното ниво в края на 2011 г. (15,5%).

В документа се посочва още, че отчетената тенденция към нарастване на задълженията в евро във валутната структура на държавния дълг е резултат главно от емитирането на новите бенчмаркови еврооблигации на МКП, както и от пласирането през годината на вътрешния пазар на ДЦК, деноминирани в евро.

- 60,2% - в евро;
- 25,2% - в левове;

- 12,8% - в щатски долари;
- 1,7% - в други валути.

По отношение на лихвената структура на държавния дълг се отчита продължаващо увеличение на дълга с фиксирани лихвени проценти. Относителният им дял в общия размер на дълга към 31 декември 2012 г. възлиза на 85,8%. Частта на задълженията с плаващи лихви заема 14,2% от общия размер на държавния дълг.

Към края на 2012 г. размерът на държавногарантирания дълг възлиза на 1009,3 млн. лв., в това число 985,9 млн. лв. външен и 23,4 млн. лв. вътрешен държавногарантиран дълг. В номинално изражение държавногарантираният дълг бележи намаление приблизително със 187,9 млн. лв., в сравнение с нивото, регистрирано в края на 2011 г., което е продиктувано както от извършените погашения по държавногарантираните заеми, така и на отчетената валутнокурсва разлика през годината. Съотношението държавногарантиран дълг/ БВП е 1,3%.

Годишният обзор на **държавния дълг за 2012 г. се намира в раздел „Статистика“ / „Годишен обзор на държавния дълг“.**